

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Modi LX Sacrae Orationis variè Formandæ

Kojałowicz, Kazimierz Wijuk

Antverpiae, 1668

Modus Primus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-69292](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-69292)

MODUS PRIMUS.

hæc procul à nobis. Interea labore tibi devoto, si
juvat, utere.

MODUS PRIMUS.

Sacræ Orationis formandæ

CONSTAT, ex reflectione, *ad Naturam, ad Artem,*
& *ad Scripturam.* Hoc modo orationem for-
maturus, perspectâ sententiâ dicendâ diligenter,
hos tres gradus pervideat: ut quod suggererint,
ad probationem susceptæ rei transferat, quod fiet,
si expendatur, quid de materia dicenda suggeri pos-
sit, ex natura rerum, quid ex arte, historiis, Poetis,
picturis, tum quid ex scriptura. E. g. ad illa verba
Matth. 4. *Si Filius Dei es, mitte te deorsum* expen-
dere posses, Dæmonem; cum nos filiatione Dei
adoptiva vult spoliare, nunquam aliud suadere;
quam ut nos mittamus per peccatum deorsum. Est
enim peccatum, *ingens deorsum seu profundum*, cui
comparare deberes. In natura, foveas præcipita
profundum Marium. In arte, puteos & carceres.
In scriptura, specum Danielis, repletam leonibus,
Dan. 6. Saltum Absalonis, plenum præcipitiis &
infamem absumpto exercitu 2. Reg. 18. Abyssum
Sodomæ & Gomorhæ cælestibus repletam ignibus.
Gen. 19.

Similiter Dominica quarta post Pentecost: ad
illa verba. *Laborantes nihil capimus* Luc. 5. posset

formari propositio. Deo abnuente aut reluctante, omnes humanos conatus in cassum ire. Docet id Reflexio *ad naturam quia*, non quâ volumus, sed quæ datur, cæli temperie, vel intemperie. Terræ fæcunditate vel infæcunditate, Marium commoda vel incommoda tempestate, Aëris salubri vel non salubri haustu fruimur. Docet item eadem pestibus, morbis, bellis, mortibus, nullis viribus humanis (Deo abnuente) superabilibus. Docet reflexio ad *Artem* quæ apud Poetas ingentia hominum molimina, Gigantum bella, affectatas cæli sedes, in irritum cecidisse, narrat. Bene etiam quispiam ex Neotericis, idem designavit, Horologio rotatili sparso, hac Epigraphe affixa, *Sine Dei numine, nihil est in homine.* Docet denique innumeris locis reflexio *ad scripturam* Ps. 1. Psal. 45. in Histor. Regum. circa persecutionem Davidis à Saule. In libr. 1. Danielis circa. conpirationem contra eundem, & aliis locis plurimis. Sit.

PRAXIS.

Dominica 17. à Pentecoste.

Diliges Dominum Deum tuum ex toto corde tuo.

Matth. 21.

Accessus & propositio. Quæ nostra, cara quoq; nobis. Cara domus, quia nostra, cara suppellex, quia nostra. Hac via ipse Deus se nobis commendat, cum ita dilectionem sui exigit, ut se, esse nostrum protestetur, inquit. Diliges Dominum Deum tuum. Expendamus igitur, quibus rationibus Deum nostrum esse, nobis persuadere possimus.

Ut

Ut eo modo ad ejus dilectionem accendamus.

Confirmatio.

*Per Reflexionem ad Naturam, Artem,
Scripturam.*

Reflexio ad naturam. Respice ô homo te, & que circumstante, nec aliud facilius occurret, quam quod Deus, Deus tuus est: Clem. Alex. in Exhort: ad gentes, orbem, vocat *Academiam, in qua Deus discitur*. Non dispari merito affirmaveris Academiam, in qua Deus, Deus esse noster docetur, quandoquidem omnia quæ in mundo sunt, portant amoris nostri pignus, proferunt indicium, indicant memoriam, inducunt notitiam, ut item loquitur Gilibert. Ser. 4. in Cantica. Et vero; factum est ut cum non essemus, existeremus, Creator noster est: ut cum simus, non desinamus, Conservator noster est: ut cum vivimus, ille animet. Vita nostra est: ut cum spiramus, ille recreet; spiritus noster est: ut cum operamur, ille agitet, motus noster est. Quicquid denique sumus, ille nobis totum est. In aëre spiraculum, in igne calor vegetans, in aqua humor refrigerans, in terra fulcrum sustentans. *Univerſa propter ſemetipſum operatus eſt dominus*, Prov. 16. *Propter ſemetipſum ſcilicet gratuita bonitate*, ait Bernar. Serm. 3. in Pent. *Propter electos ſuos, pro eorum utilitate.*

Reflexio ad artem. Improbum mundi amorem, improbiſſimi ejus amatores, ut affectibus humanis inſinuent, mirè effingunt. Juvenem, ut à forma commendent: armatum, ut à robore; inermem, ut

à facilitate. Applicant sagittas, ut cor feriat: adimunt, ut rapiat; nullius denique, mutant speciem & vultum, uno semper proposito, ut tot modis dignum leto cupidinem, alant: & ad sui placitum formando, persuadeant sibi, quod suus sit. O quam dignioribus amor Divinus variat formis, ut hoc nobis persuadeat, quod Deus, Deus noster sit.

Se nascens dedit socium.

Convalescens in edulium

Se moriens in pretium

Se regnans dat in premium.

O utinam auscultemus? utinam intelligamus, quod Paulus dixit, ad Hæb. 2. v. 17. *Debuit per omnia simili fratribus, ut omnes scilicet lucrificeret, & omnibus persuaderet, quod eorum esset. Ipse victima, ipse sacrificium, ipse sacerdos, ipse altare, ipse Deus ipse homo, ipse Rex, ipse Pontifex, ipse ovis, ipse agnus. omnia in omnibus pro nobis factus, ut nobis vita omnibus modis fieret, inquit Epiphanius, hæres: 51. ubi advertere potes, ad illa verba, ut nobis vita omnibus modis fieret, & mirabiles modos, quibus salutem humanam operatur late prosequi.*

Reflexio ad scripturam. Aderat vir, ætate pariter ac pietate venerandus Societatis nostræ Sacerdos communi à mensa gratiarum actioni, notavitque eum qui præibat, verba *Pater noster* ex præscripto præcum, clara voce dicenda, silenti Sibilo absumpsisse. Effūdi igitur Senex in lachrymas, ac inde graviores singultus, quorum rationem dare iussus. *Quid ni ait graviter ingemiscam, quando hodie dul-*
cissima

*cissima illa verba, quibus Deus se nostrum esse quoti-
die persuadet, id est, Pater noster, audire non merui:
cum præsertim, idem Dominus, gratissimum id sibi
ostendens. Jer. 3, 4. edixerit. Frons mulieris mere-
tricis facta est tibi, nolui stuerubescere. Ergo saltem
à modo, vocame, Pater meus, & Dux virginitatis
mea. Expende pii senis, & scripturæ sacræ dulces
affectus, cui similes dabunt concordantiæ scriptu-
rarum: Nobis sub proposito suscepto, non licet esse
tam disertis. Felices! qui cum Deus nostrum ha-
beri se cupit, cum Thoma respondeat. Dominus
meus & Deus meus. Joann. 20. aut cum Francisco
Seraphico, decernant. Deus meus & omnia, aut
sponsæ gratiam mereantur protestantis. Dilectus
meus mihi & ego ipsi Cant, 2.*

MODVS SECUNDVS.

PER Reflexionem, ad usum alicujus rei communem
sive is communis sit locis, provinciis, Regnis
particularibus: sive magis universalis toti orbi aut
Ecclesiæ. Proceditur autem duplici modo: aut usus
illius, & consuetudinis, naturam, causas, cæteraque
adjuncta, examinando atque explicando: aut re-
flectendo se, supra materiam objectam sermo-
nis & quibus illa usibus, publicis, aut privatis
deserviat, inquirendo. Exemplum primi dare
potest die Purificationis Beatæ Virginis Mariæ,